

Titkárcépzőn

A fiatalok pár perc alatt felbolygatták a terem megszokott rendjét: az asztalokat félretolták, a székeket pedig félkörben helyezték el a „katedra” körül. Volt, aki farmerban, kigombolt ingben, volt, aki melegítőben, strandpapucsban, meztől hallgatta az előadót. Egyszóval senki sem feszélyezte magát, közvetlen volt a hangulat. Mindez a tábor utolsó napján történt, amikor Berta István, a városi pártbizottság titkára tartott tájékoztató Szedeg gazdasági és város-politikai életéről. A délelőtti egyszemélyes minifórummal fejeződött be. Csak ízelítőül említek néhányat a pártbizottság titkárának fölött kérdések közül: mikor jutunk el oda, hogy az új lakások átadásával egyidejűleg a kapcsolódó létesítményeket is felavathatjuk? Miért nem használjuk a dóm szabadtéri színpadát más célokra is, például zenekari hangversenyek színtereként? Mikor lesz végre készen az ifjúsági ház, s miért halad olyan lassan a Tíz év — tíz medence akció? Mi lesz a régi Hungaria sorsa, mi szükség volt az újszegedi drága toronyházra, s miért bontják már megint a Lenin körutat? Beváltak-e az autóbussz jegykiadó automaták, s a József Attila sugárúton miért nem közrepre helyezték a villamosírókat, mint ahogy azt eredetileg is tervezték?

A hét elején véget ért titkári tábor utolsó napjáról való az imént felvillantott kis mozaik. Augusztus 3-tól 8-ig adott otthont az újszegedi KISZ-tábor — pontos nevén a KISZ Csongrád megyei bizottságának vezetőképző központja — annak a 158 alapszervezeti titkárnak, akik Szedeg különböző gyáraitól, intézményeitől, vállalatától érkeztek erre a továbbképzésre. Egyikük számára sem volt farszt ez az egyhetes „fejtagítás”, amelyet kulturális programokkal, sportrendezvényekkel színesítettek.

Május óta — akkor adták át rendeltetésének az újszegedi KISZ-iskolát — végleg ide telepedtünk — mondja Kmettyó Lajos, az oktatási bázis igazgatóhelyettese, miközben bemutatja a nemrég átadott létesítményt. — Azóta itt folyik a megyei középszintű ifjúsági vezetőképzés. Magunk is most fellegítjük módszertani központtá alakulásunk folyamatát.

A tanterekben propagandaaanyagok, könyvek, füzetek tornyosulnak szétosztásra várva. Gyönyörködünk a mindentudó audiovizuális asztalban, a korszerűen berendezett helyiségekben, ahol a legkötőbb technikai feltételek mellett történhet az intenzív tanulás. Hamarosan megérkeznek a tévékamerák és a monitorok is.

Év közben hathetes KISZ-iskolán, ifjúsági vitakörökön és különféle politikai vitafórumokon szerezhetnek itt

hasznos ismereteket a megye ifjúkommunistái. Ez az az iskola, ahol nyáron sincs vakáció: jelenleg egymást követő turnusokban zajlik a titkári és a propagandistatanfolyam. Augusztus végén pedig a kulturális munkabizottságok tagjai jönnek ide továbbképzésre.

Jakab Lászlóval, az Óra és Ékszer Szövetkezet KISZ-titkárával a délelőtti előadás szünetében beszélgetünk.

— Milyen témákkal foglalkoztatok az elmúlt napok során?

— Többek között szó volt az alapszervezetek szervezeti életének kérdéseiről, az 1978—79-es akcióprogram végrehajtásáról, a KISZ-szervezetek részvételéről a gazdasági építőmunkában, az alapszervezetek ideológiai nevelő munkájáról a dolgozó fiatalok körében, és egy igazán időszerű témáról is tárgyaltunk: a közelgő ifjúsági parlamentek előkészületeiről.

— Számodra melyik volt a leghasznosabb előadás?

— Úgy vélem, mindegyik hasznos volt. Nekem az tetszett a legjobban, hogy délutánként kiscsoportos foglalkozások keretében tovább boncolgattuk a hallottakat, részletesen elemeztük a legizgalmasabb kérdéseket.

Jakab László tavaly is volt hasonló táborban, azt mondja, találkozott sok ismerős arccal, „öreg” KISZ-titkárokkal.

Mészáros Márta a Kórház és Rendelőintézetek KISZ-bizottságának küldöttként vett részt a táborban. Ő az I. számú alapszervezet szervező titkára:

— Ki-ki beszámolt a saját munkahelyének KISZ-életéről, megbeszéltük a fölmerült gondokat, bajokat. Nekem talán Tóth Zsuzsannának, a megyei KISZ-bizottság titkárának Kubáról és a VIT-ről szóló élménybeszámolója tetszett a legjobban. A tanulás mellett jutott idő táncra, szórakozásra is. Hétfő este a hajnalig nyúló táborútnál búcsúztunk el egymástól. Én is találkoztam néhány ismerőssel, a csoportvezetőmmel például együtt járunk marxista középiskolába.

— Hogyan értékeli Batki József, a városi KISZ-bizottság titkára — aki egyébként a tábor vezetője volt — a most befejeződött továbbképző tanfolyamot?

— Egyértelműen sikeresnek. A titkári tábor anyagához a KISZ KB ifjúsáspolitikai iránvonalai adtak útmutatót. A fiatalok elhelyezése, étkeztetése és a technikai feltételek biztosítása a KISZ-iskola érdeme. A résztvevők aktivitásából, hangulatából félve mindenki számára hasznos volt ez a tábor, s reméljük, hogy az itt tanultakat eredményesen kamatoztatják majd KISZ-alapszervezeti munkájukban.

Rózsa Imre

Két óvoda helyett egy se?

Kétgyerekes édesanya keresett föl nemrégiben. Elmondta, hogy nagyobbik csemetéje már óvodába jár — a kisebbik most lesz hároméves. Természetesen az ő neveléséhez, gondozásához is igénybe szeretné venni valamelyik intézmény segítségét. Csakhogy, mivel vállalatok külön óvodát működtet, a tanácsiakból elutasítják gyermekét. Könnyen meg lehet azonban, hogy az üzemi óvodában sem lesz hely számára a zsúfoltság miatt.

Az édesanya érthetően aggodódik gyermeke elhelyezése miatt. Nem egy családot foglalkoztat ez a kérdés, ezért érdeklődünk a tanács művelődési osztályán, mi ilyenkor a teendő. Valóban a két szék közül a földre pottyán a gyerekek?

A tények: a tanács óvodák annyi gyereket fogadtak már be eddig is — különösen az új lakónegyedekben — hogy a nevelők csodával határos módon tudják ellátni, gondozni őket. Az idén ősszel sem enyhülnek a gondok — sőt! Számítaniuk kell a szülőknek arra, hogy Tarjánban, ahol nagyon szorít a cipő, óvodánként 70—80 gyereket utasítanak el. Ilyen körülmények között természetesen, ha előnyben részesítik azt a szülőt, akinek munkahelye nem tud segíteni gyermeke elhelyezésében. Ugyanakkor az is az igazsághoz tartozik, hogy az összehasonlító adatok szerint korántsem érik el az üzemi óvodák azt a már-már egészégtelen telítettséget, mint a tanácsiak.

A Posta például Tarjánban ideiglenes, tanácstól bérelt helyiségekben 66 gyerek el látásáról gondoskodik a szülők munkaideje alatt. (Ugyanitt a tanács intézmény korábban 90 óvodást fogadott.) Arra azonban már eddig is volt példa, hogy Újszegeden, Dorozsmán, ahol nem ilyen súlyosak a gondok, fölvettek üzemi óvodára jogosult gyereket is. Sőt a „csere” is van lehetőség: a Tisza túlsó partján lakó postás-csemetét nem föltétlenül kell Tarjánba utaztatni, a tarjánit pedig esetleg Újszegedre.

Az aggó édesanya — és a hasonló helyzetben levők — gyermekének sorsát két intézmény is igyekszik rendezni, s bizonyára sikerrel. Nem vigasz, de akik Tarjánban élnek és csak a tanács óvodára számíthatnak, azok közül sokakat nem kecselgethetünk ennyi reménnyel sem. Előbbi példánknál maradvá pedig a Posta és a MÁV dolgozóinak kevesebb okuk van az aggodalomra: a napokban szakbizottsági ülésen elfogadták a közös, 200 személyes, házgyári elemekből összeállítható óvoda tervét, amelynek építését jövőre kezdik el és a tervek szerint egy év alatt be is fejezik. S az új intézmény ott áll majd, ahol a legnagyobb szükség van rá: Pölsővárosban, a Tabán ABC mellett.

Ch. Á.

Új gabonasiló

Tízertonnás gabonasiló épül Szombathelyen, a Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat Szeptei úti telepén. Az alapozással már elkészültek, jelenleg a siló hatalmas vasbetontömbjét építik.

A termelés fegyelme

Egy-egy üzemen belül a korszerű nagyipar finomművi munkamegosztásának szerkezetében mindennek pontosan kijelölt helye van, pontos feladatkörökkel, időre szóló munkaprogramokkal. Ez abban is megmutatkozik, hogy ha bármiben fennakadás támad, vagy bárki nem végzi rendesen a munkáját — akkor ez a precíz termelészerkezet, valamint azonnal „visszajelez”, jelzi a hibát, a fegyelmezetlenséget, a mulasztást. Néhány termék minősége silánvabb lesz, vagy haszontalanul fut el 5—10 perc, esetleg mászakkonként 1—2 óra.

Ezért a termelés fegyelme ebben a specializált és szorosan egvütműködő vállalati szervezetben az egyik legfontosabb „termelőerő”.

Napjainkban még elég sok sematikus és konzervatív nézet gátolja sokfelé a dinamikus és rugalmas gazdálkodást. Ezek közül az egyszerű menviségi szemlélet a legmaradibb. Ez gyakran megmutatkozik abban is, ahogyan például összekeverik, pontosabban: azonosnak tartják a munkafegyelmet és a termelés fegyelmét.

A munkafegyelm — szűkebb értelmezésben, mindennapi használatában — valójában „menviségi” követelmény: menviségek, időpontok, időtartamok betartására vonatkoztatják. E szemlélet szerint jó a munkafegyelm, ha nincs késés, ha a 8 órát mindenki kidolgozza, ha az ebédidő nem több 30 percnél, ha az ember a szükségesnél hosszabb időre nem hagyja el a munkahelyét műszak alatt, ha a munkadarabot határidőre átadja, illetve ha megadott (vagy vállalt) időközönként átad egyet.

E szemlélet tulajdonképpen „kívülről” nézi a munkát. Eszerint az a fontos, hogy az ember ott legyen a gépe mellett, vagy a szerelőszágnál, vagy az íróasztalnál, és tevékenykedjen, dolgozzon szorgalmasan. Persze, az „elrohanó idő” szempontjából ez is fontos. Hiba lenne tagadni, hogy a magyar gazdaságban e téren is van még rendbe tenni való bőségesen.

A termelés igazi, hasznos fegyelme szempontjából azonban valójában az a lényeges, amit az ember dolgozik; hogy mennyit ér az, amit csinál, hogy mit állít elő és milyen minőségben, milyen színvonalon?

A vevőket a világon a termékek „tudománya” — használati értéke —, minősége, ára, élettartama érdekli, ezeket fizeti meg, s az ő szemszögéből az a gyár magánügye, hogy az emberei például lógósok-e, vagy sem. A termelés fegyelme ellen tehát nem csak az vét, aki munka-

időben lóg. Ezzel is kárt okoz persze. A népgazdaságnak, a gyárnak a nagyobb veszteséget viszont az okozza, ha például valaminek gyenge a minősége. Vagy, ha sok a selejt valahol azért, mert rosszul készítették elő a munkát, s azután kapcsolni kellett a határidő teljesítéséért. Vagy ha nem olyan minőségű anyagot szállított a kooperációs partner, amit kérték tőle.

Mindezt most rendkívül időszerű végiggondolni, hogy a tartalékok tárházát valóban mindenütt pontosan felmérhessék. Időszerű így közeledni a munka- és üzemszervezés, az ügyvitelszervezés teendőihez, tehát azt látni, hogy itt nem lehet másra „mutogatni”: ő dolgozik rosszul, ő a fegyelméletlen, ő az aki, nem ért hozzá stb. — mert, akkor igen nehéz lesz előrejutni.

Vezető és vezetett, munkás és adminisztrátor, mérnök és kereskedő — vagy: a műhely és a fejlesztés, az anyagbeszerzés és a gyártás-ékesítő osztály stb. — legyen maradéktalanul meggyőződve arról, hogy ebben a nagyipari szervezetben egymás nélkül egy lépést sem juthatnak előbbre. Ebben a szervezetben mindenkinek — vezetőnek, munkásnak, mérnöknek — igyekeznie kell szembenézni saját gyengeségeivel, mert a termelés fegyelmét csak valamennyiüknek szilárd és magas színvonalú munkafegyelme javíthatja, teremtheti meg. Nem csak az egyes munkahelyet, vagy az irodát kell megszervezni — hanem az egész gyárat, az egész termelési folyamatot, a tervezéstől az értékesítésig.

Ezért a gyakran emlegetett versenyképesség növelése nemcsak a gyártmánytervező gondja, hanem legalább annyira a technológusé is, illetve a termelésben részt vevő valamennyi munkás, műszaki és adminisztratív irányító gondja. Több mindenben nem álljuk ugyanis a versenyt a legfejlettebbekkel: a gyártmányokban, a munkaidő kihasználásában, a gépek és az emberek kihasználásában — tehát a termelési hatékonyságban; a minőségben, a szállítási határidőkben, a ráfordításokban, tehát az árakban sem; a fejlesztések átfutási idejében, a munkafegyelmében, a szervezetszervezésben és így tovább. Ezek együttesen magas színvonalra adja a magas színvonalú termelési fegyelmet — azt is mondhatjuk: termelési kultúrát. Egyszóval, ma már versenyképes termelési fegyelméről is érdemes beszélni. S ennek megteremtése legalább annyira fontos, mint a versenyképes termelészerkezet. Ez utóbbi ugyanis mit sem ér az előbbi nélkül.

Gerencsér Ferenc

Szemetelünk...

Csöppet sem szívderítő a lomtalanításon ötszáz köbméter szemét gyűlt össze. Elképzelné is rossz, mi lett volna, ha ennek jelentős hányada az utcákon, az árokszártán szóródik szét. Egy teherautó fordulója két és fél-három óráig tartott, egyszerre négy köbméter tudott elszállítani. Ha hozzávetjük, hogy az autó óránként 102 forintba került, könnyen belátható, hogy a város rendje és tisztasága akkor sem olcsó, ha idejében tesznek érte valamit.

A szemét tiltott helyen történő lerakását bírságolással büntetik. Nagyon körülményes azonban a nagy tételeiben, illegálisan szemetelők kiletét felfedni. Az irodákban számszorta könnyebben kiderül, ki öntötte a hamutartót a papírkosárba, mert bevallja a „tettes”. Még akkor is, ha párszáz forintja bánja. A szomszédjukat, az utcában lakót nem szívesen jelentik fel az emberek, hiszen naponta találkoznak vele. De azon már érdemes elgondolkozni, hogy habozás nélkül megteszik ugyanezt, ha valamivel a legális személerakó helyét, vagy valódi személyes érdeküket sértik. Így aztán, aki a zsákba gyűrt paplant a gáton hagyta, meg aki kiskocsival fuvarozta az útszélelő gödörbe, valószínűleg az éjszaka leple alatt a széthullott bútort, nyugodtan köd-dé válhat. A szemét marad Dorozsmán nemrég kiraktak egy konténert. Valaki a szó szoros értelmében be-

lyegymöszölt egy öreg katalant úgy, hogy teljesen elzárta a nyílást. Ki tudja, talán ezúttal fáradságosnak taláta elrejteti a faluszéli magas gazban. Másból tábla hirdeti a konténer mellett, hogy tilos a területre szemetet lerakni. Hasztalanul Rohadt hagyma, krumplihézag sodódik, az építkezésből kimaradt cserepek, fadarabok társaságában.

A belvárosban eldobott fagyaltos tölcserék, a csikk-tartókból szándékosan kiborított, vagy elszórt cigarettavégek még hagyján. Ennyi hulladékot a város-gazdálkodási vállalat hat soprógető kocsival is összeszedegetheti. Ezzel szemben tizenkét gépkocsi dolgozik nap mint nap, vagyis a szemét duplája a „természetesnek”. Egyedül a Kossuth Lajos sugárúton hat köbméter gyűlik össze huszonnégy óra alatt. Különösen a ke-reszteszódésekben okoz sok felesleges munkát a teherautók rakományiszorodása, elvonja a gépeket más utakra. Jórészt ennek meg az illegális személerakó helyeknek köszönhető, hogy a város tisztasága a külterületekkel együtt olyan, mint a gáton hagyta, meg aki kiskocsival fuvarozta az útszélelő gödörbe, valószínűleg az éjszaka leple alatt a széthullott bútort, nyugodtan köd-dé válhat. A szemét marad Dorozsmán nemrég kiraktak egy konténert. Valaki a szó szoros értelmében be-

Már exportál a PVC III.

Sikeres a próbaüzem és megkezdődtek a garanciális mérések is a Borsodi Vegyikombinát két hónapja dolgozó új PVC III. gyárában. A több mint 11 milliárd forintos költséggel felépült új gyárból a több ezer gép és berendezés kipróbálása során eddig mintegy nyolcvanöt százalékos terhelést érték el. Csütörtökig több mint tizenháromezer tonna jó minőségű pvc-port állítottak elő, amelyből több ezer tonnát exportra szállítottak.

A harmadik negyedév végéig befejeződő próbaüzem

ideje alatt még több fontos munkát kell elvégezni. Így többek között be kell fejezni a napi 40 ezer köbméter kapacitású szennyvíztisztító mű építését, amely jelenleg részlegesen üzemel.

A tervek szerint az év végéig az új gyárból ötvenezer tonna pvc-t és más termékeket, így klórt és marónátront állítanak elő, összesen több mint egymilliárd forint értékben. A termékek egy részét, elsősorban a pvc-t és a cseppfolyós klórt mintegy tizenöt országba exportálják.

J. E.